

CE - MERKING BYGGINGAVARA

CE - MERKING BYGGINGAVARA – EVRÓPUSTAÐLAR OG TÆKNISAMÞYKKI

Samkvæmt 120 gr. byggingareglugerðar eiga allar byggingavörur að vera CE - merktar, vottaðar eða hafa fengið umsögn um eiginleika af til þess bærnum aðilum. Það felur í sér að slíkir aðilar staðfesta að varan sé í samræmi við kröfur tiltekins staðals og sé gædd þeim eiginleikum sem þar eru tilgreindir og umsögnin staðfestir. Þannig geta hönnuðir metið hvort eiginleikar vörunnar séu í samræmi við þær kröfur sem hönnun þeirra gerir ráð fyrir.

Með sama hætti getur húsbyggjandi áttáð sig á því hvort vara, sem hann velur, hentar til fyrirhugaðra nota. Til þess eru CE – merkingar, vottanir og umsagnir. Seljandi vörunnar á að geta lagt fram gögn sem sanna notagildi hennar. Hönnuðir, sem velja vörur í mannvirki, eiga einnig að geta leitað upplýsinga í slíkum gögnum um hvort tiltekin byggingavara hentar við tilteknar aðstæður. Hönnuðir gegna lykilhlutverki þegar efni er valið til mannvirkjagerðar.

EFTIRLITSHLUTVERK BYGGINGAFULLTRÚA

Kröfur um staðla og vottanir á byggingavörum hafa aukist mjög frá árinu 1994. Byggingafulltrúar fara yfir hönnun mannvirkja við veitingu byggingarleyfis. Þeim ber að ganga úr skugga um að vara, sem tilgreind er á teikningum, standist ákvæði um CE – merkingu eða vottun. Við eftirlit á byggingarstað ber þeim að fylgjast með því að ákvæðum 120 gr. byggingareglugerður um byggingavöru sé framfylgt.

Húsbyggendur, sem ekki geta sannað eiginleika vörunnar með CE -merkingu eða framleiðsluvottun, þurfa að afla sérstakrar vottunar eða umsagnar á tilteknum eiginleikum hennar í sérhverju tilviki.

TVENNS KONAR EVRÓPUSTAÐLAR

Til eru tvenns konar gerðir af Evrópustöðlum. Annars vegar er um að ræða samræmdan staðal (hEN) og hins vegar almennan staðal (EN) sem ekki er samræmdur. Samræmdir staðlar eru unnir eftir forsögn Evrópusambandsins og þá með tilvísun í tiltekna tilskipun ESB en það sama gildir um tæknisamþykki og hefur hvort tveggja lagagildi innan EES. Aðrir staðlar (EN) eru unnir að frumkvæði Evrópustaðlaráðsins, notkun þeirra er valfrjáls og því aðeins leiðbeinandi fyrir framleiðandann.

Þegar vara heyrir undir samræmdan staðall (hEN) eða tæknisamþykki ber framleiðanda vörunnar lagaleg skylda til að uppfylla að lágmarki þau viðmið sem koma fram í staðlinum. Á grundvelli þess getur hann aflað sér heimildar til að CE - merkja vöruna og öðlast með því rétt til að setja hana á markað á Evrópska efnahagssvæðinu.

Í hinu tilvikinu getur framleiðandinn valið hvort hann uppfyllir kröfur staðalsins en heimild skapast ekki til að CE - merkja vöruna á grundvelli hans.

Vara, sem á að fullnægja kröfum samræmds staðals eða tæknisamþykkis, skal bera CE merki sem tákn um yfirlýsingu framleiðenda um að viðkomandi vara standist kröfur tiltekins staðals eða tæknisamþykkis.

BYGGINGAVÖRUR SEM EIGA AÐ VERA CE MERKTAR

Hér á landi er talsvert af byggingavörum á markaði sem eiga nú þegar að vera CE merktar því að fyrir hendi eru staðlar og tæknisamþykki fyrir, t.d. einangrun, krossvið, gifsplötur, festingar, timbur í burðarvirki og sement. Ljóst er að á næstu árum fjölgar samræmdum stöðlum fjölga og þar með byggingavörum sem þurfa að fullnægja kröfum um CE merkingu.

MARKAÐSEFTIRLIT MEÐ BYGGINGAVÖRUM

Neytendastofu ber að hafa eftirlit með byggingavörum á markaði. Ekki er til ein skilgreind aðferð um hvernig það skuli gert en til þess eru nokkrar leiðir. Ein er sú að Neytendastofa fari í byggingavöruverslanir og skoði vörur. Þá er einnig hægt að bera fram kvörtun við Neytendastofu ef talið er að á markaði sé vara sem ekki stenst kröfur um CE - merkingu. Telji Neytendastofa að slík kvörtun sé á rökum reist, má búast við að þess verði krafist að varan verði tekin af markaði.

Það gæti haft alvarlegar afleiðingar fyrir frameiðanda eða innflytjanda vörunnar ef honum yrði bannað að selja hana vegna þess að hún fullnægir ekki kröfum byggingareglugerðar.

Því er mjög brýnt að íslenskir framleiðendur fylgist vel með í þessum efnum og séu undir það búnir að fullnægja kröfum um CE - merkingu þegar kallið kemur.

NÝR VEFUR UM CE – MERKINGU BYGGINGAVARA - AÐSTOÐ HJÁ SI

Við CE - merkingu og vottun byggingarvöru er nauðsynlegt að framleiðslufyrirtæki hafi yfir að ráða framleiðslustýrikerfi sem þar til bærir aðilar hafa tekið út og staðfest að taki á þeim þáttum sem máli skipta við framleiðslu vörunnar. Að koma á tilskilinni framleiðslustýringu og gæðaeftirliti með viðeigandi úttektum tilnefnds aðila, eins og krafist er í stöðlum, getur tekið nokkra mánuði.

Samtök iðnaðarins hafa aðstoðað allnokkur fyrirtæki við að koma á framleiðslustjórnun og tilskilinni skjalfestingu á árangri. Hjá SI er mikil þekking á flóknu umhverfi staðla og reglugerða sem hafa áhrif á framleiðslu og notkun á byggingavörum. Félagsmenn SI eiga greiðan aðgang að þessari þekkingu og geta óskað eftir aðstoð af ýmsu tagi til að auðvelda sér aðlögun að breyttum kröfum.

Samtök iðnaðarins hafa nýlega opnað upplýsingavef www.si.is/ce en þar er að finna mjög góðar leiðbeiningar um allt sem snertir CE – merkingu byggingavara. Þar er gerð grein fyrir forsendum og ferlum CE – merkinga, hvaða vara á að vera CE – merkt til að mega vera á markaði og hvernig fyrirtæki eiga að standa að verki þegar þau hyggjast afla sér heimildar til að CE – merkja á framleiðslu sína.

Eyjólfur Bjarnason
Ferdinand Hansen